



DIRVA

THE FIELD
Nr. 54
Liepos-July 17, 1958
Cleveland, Ohio

LIETUVOS NAUJINIŲ ATRANKA

Svarsto mokyklų reformos klausimą

Spaudoje ir švietimo ministerijoje plačiai svarstomas Lietuvos mokyklų reformos klausimas. Daugumoje pasiūlymų vyrauja nuomonės, kad bendrojo lavinimo mokyklų laikas turi būti pailgintas iki mažiausia 12 (ar net trylikos) metų ir vyresnėse klasėse mokslo metai turi būti pailginti bent dviem savaitėm. Atsisakoma nuo minties įvesti visos vidurinės (dabar 11 metų) privalomą lankymą, o numatoma pasitenkinti aštuonerių metų privalomu mokymu. Dabar teorijoje yra 7 metų privalomas mokymas, o didesniuose miestuose — 10-11 metų privalomas mokymas, nors šimtą apie tą 10-11 metų privalomąjį mokymą nebeužsimenama. Kelios vidurinės mokyklos, kaip bandomieji pavyzdžiai, jau dabar perorganizuojamos į 12 metų sistemą.

Be to, iškeltas reikalavimas, kad visos, taip pat ir aukštosios mokyklos būtų vienos, būtent, švietimo ministerijos žinioje. Dabar specialiosios mokyklos yra įvairių vietinių ar net maskvinių ministerijų žinioje, o aukštosios mokyklos priklauso Aukštojo mokslo ministerijai Maskvoje. Ši ministerija numatyta perorganizuoti į sąjunginę - respublikinę ministeriją, bet Lietuvoje tuo tarpu nėra tos ministerijos respublikinės šakos. Bene laukiama, kad gal aukštosios mokyklos bus perduotos grynai respublikinei švietimo ministerijai.

Į AUKSTUOSIUS MOKSLUS EINA APIE TREČDALIS ABITURIENTŲ

Kauno miesto švietimo skyriaus vedėjas P. Kepežinskas, svarstydamas mokyklų reformos klausimą, pareiškė, kad statistikos duomenimis šiuo metu tik apie 35% abiturientų toliau moko aukštosiose mokyklose, o visi likusieji įsijungia į "liaudies ūkio gamybą", tai yra, eina dirbti į fabrikus arba kolchozus.

GERIAUSIAIS RAJONAS

Pavyzdiniame ir jau kelinti metai žemės ūkio gamyboje pirmą vietą laikanti Marijampolės rajone kolchozai šimtui hektarų naudojamos žemės šių metų pradžioje turėjo dar tik po 8,3 karves (Pagal reikalavimus, jau prieš porą metų visuose kolchozuose reikėjo turėti bent po 10 karvių 100 ha naudmenų, o 1960 metais norima pasiekti net iki 23-25).

Suskaudžius perdidelius kolchozus, šiame rajone dabar vidutinis kolchozo žemės plotas yra 1470 ha, iš jų naudmenų — 1330, o grynai ariamos žemės — 1046 ha. Taigi viename kolchoze yra vidutiniškai 109 karvės.

Vidutinės bruto pajamos šio rajono kolchozuose 1957 buvo 878 rubliai ir 50 kapeikų iš hektaro. Tai maždaug atitinka 88 Lietuvos litus. 1938-39 metais visos Lietuvos (derlingųjų ir nederlingųjų vietų drauge paėmus) bruto pajamų vidurkis iš hektaro buvo 223 litai.

KOLCHOZAI PERĖMĖ APIE PUSĖ MASINŲ

Iki birželio mėnesio Lietuvos kolchozai spėjo pirmti iš mašinų-traktorių stočių 55% reikalingų traktorių, 46% plūgų ir 44% sėjamųjų mašinų. Kitas tebesamdomas iš stočių senąja tvarka. Traktorininkai palaipsniui tam-

pa kolchozų nariais, bet pasilieka privilegijuota klasė, kadangi reikalaujama jiems mokėti tokį patį atlyginimą, kaip buvo mokama stotyse, o tai yra daug daugiau, negu gauna kiti kolchozų darbininkai.

REIKALAUJA BAUSTI UŽ APLEIDIMĄ

P. Levickis, premjero (M. Šumausko) pavaduotojas žemės ūkio reikalams CK posėdyje pareikalavo traukti atsakomybės tuos kolchozų pareigūnus, kurie apleidžia linus ir leido jiems sugesti (rudeniį pakloti linai daug kur liko žiemoti po sniegu).

"SAVI" ĮSTATYMAI

Prieš kiek laiko Maskvoje buvo nutarta leisti respublikoms turėti savus civilinius, baudžiamuosius, teisenos ir teismų santvarkos įstatymus. Tačiau Maskva rezervavo sau teisę prieš tai išleisti visiems tiems įstatymams bendruosius dėsnius, kurie turi būti privalomi visose Sovietijos respublikose.

Dabar Maskvoje jau yra parengtas baudžiamosio kodekso ir baudžiamosios teisenos bendrųjų dėsnių projektas, kuris paskelbtas Maskvos teisiniuose žurnaluose. Ryšium su tuo Vilniuje jau svarstomas Lietuvai rengiamas baudžiamųjų įstatymų ir baudžiamosios teisenos kodekso projektas. Bet bendrieji dėsniai tuose kodeksuose kaip tik ir yra visa esmė, nes juose išreiškiama

ŪKINIO GYVENIMO ŽINIOS

PIRK DABAR — MOKĖK VĖLIAU!

KODĖL DABAR TIEK DAUG PERKAMA Į SKOLĄ. — AMERIKIEČIŲ ISMOKAMI NUOSIMČIAI. — GOLDFINE NEMOKA MOKESČIŲ. — KODĖL KYLA AKCIJŲ KAINOS?

Pirk dabar, mokėk vėliau — patarimas ir viliojimas prekes pirkti į skolą, darosi nerastas įstatymas JAV ūkiniame gyvenime. Ypatinai jis propaguojamas šiandieninės krizės metu.

Dažnas iš mūsų paklaus, kodėl ji amerikiečiai taip šiltai priima. Atsakymas į šį paklausimą susideda iš keturių dalių:

1. Šiandien taupyti yra sunkiau, negu prieš Antrąjį Pasaulinį karą. Pajamų mokesčiai paėmė didesnę uždario dalį, negu

visą filosofiją bei politiką, kurią grindžiamas kodeksas. Tų dalykų paskirose respublikose nebus galima saviškai pakeisti. Todėl "savi kodeksai", jei ir skirsis nuo kitų, tai tik smulkmenose, daugiausia "receptinė" daly, kuri konkrečiai nurodo už ką nusikaltimą kokia bausmė skiriama, bet ir tai galės nukrypti tik tiek, kiek leis bendruose dėsniuose vyraujantieji nurodymai.

TRYS PENKTADALIAI BE RAUDONŲ KAKLARAIVISČIŲ

Šį pavasarį Lietuvoje bei 3642 pionierių draugovės, kuriose buvo apie 152,000 pionierių (pionieriai — skautų "vilkiukus" bei "paukštytes" pamėgdžijanti komunistinio jaunimo parengiamoji organizacija vaikams nuo 7 iki 14 metų amžiaus, tai yra, 1-7 klasių moksleiviams).

Mokyklų to amžiaus vaikams šį pavasarį buvo apie 3900, o mokinių 1-7 klasėse artai 370,000. Taigi pionierių organizacijon yra įtraukta apie 41-42% visų to amžiaus moksleivių. Apie 260 mokyklų dar neturėjo pionierių organizacijų.

"CINEMASCOPE" KAUNE

"Romovus" kino teatre Kaune (Brolių Steikinių pastatytas prieš pat karą, Laisvės alėjoje 36 nr.) įrengtas ekranas ir aparatai praėjusiais metais ("cinemascope") filmams rodyti. Tai antras toks kino teatras Lietuvoje. Prieš kiek laiko toki įrengimai buvo įtaisyti Vilniuje naujame "Pergalės" kino teatre. Kauniškiam ekranas esąs didesnis net, negu vilniškiame. Akustikos sumetimais, teatro sienos, išsklojamos Grigiškių popierio fabrike gaminamu pliušo kartonu.

Perkant automobilį, padėtis yra dar palankesnė skolintojui, blogesnė pirkėjui. Įmant paskolą \$2,000.00 trims metams \$2,500.00 vertės automobiliiui, tikrumoje sumokama apie 9.5% ir po trijų metų automobilis nuostų 3/4 savo kainos. Ir vėl ateina laikas galvoti apie naują automobilį ir paskolą bei jų palydovą — procentus. Neveltui teigiama, kad skolinimas pirkimui automobilio ar atostogoms yra vienas ir tas pats — skolinimas lengvam išleidimui. Tuo tarpu paskola namui yra priverstinis taupymas.

Atsargenis žvilgsnis į ateitį, nusileidimas kaimynui ir mažesnis naudojimas kreditu, yra pagrindiniai keliai, norint sumažinti nuosimčių naštą.

Kaune gimęs Bostono milijonierius Goldfine, brangių dovanų pirpikęs prezidento patarėjui Sherman Adams ir per Kalėdų Senelį kitiems aukštesiems federalinės valdžios pareigūnams, nėra užpildęs ar sumokė-

lyginti su kaimynu, kas ypatinai pastebima priemiesčių gyventojų tarpe. Kaimynas skersai gatvę turi naują automobilį, puikiai rengiasi, priklauso porai klubų ir lošia golfą. Nenoras nuo jo atsilikti verčia bristi į skolą.

4. Vietoje planavus, kaip mažiau pirkti į skolą, planuojama ar šį mokesčių pabaigus, galima bus didesnę užsidėti.

Naudodamiesi kreditu galime prekę ar nekilnojamą turtą įsigyti, žymiau anksčiau. Bet už tai užmokama gera nuosimčių kaina.

Mokesčių Inspekcijos (Internal Revenue Service) daviniams, šeima, turėdama \$5,000 - 10,000 pajamų, į metus vidutiniškai išmoka \$334.00 vien nuosimčiams. Jei pusė šios sumos \$167.00 kasmet investuotų į akcijas, gaudama 6% (tiek kiek sumoka nuosimčiais), 25 metų pabaigoj turėtų \$9,500.00 kapitalo! Šeima, turinti pajamas tarp \$10,000.00 ir 15,000.00 į metus, nuosimčiams išmoka \$511.00 kasmet. Kasmet investuojant pusę šios sumos (\$255.50) prie 6%, po 25 metų išaugtų \$15,000.00 kapitalas!

Paimkime konkrečius pavyzdžius. Kontraktorius pardavė namą už \$18,750.00. Pirkėjas įmokėjo \$3,000.00, gavo \$12,000.00 paskolos ir paėmė antrąją paskolą \$3,750.00 vertės 6% pasirašydamas vekselį Jonaičiui. Jonaitis šį vekselį (note) pardavė už \$3,000.00. Jei pirkėjas būtų tuojėjęs \$6,000.00 vietoje \$3,000.00, jis būtų galėjęs atpirkti vekselį ir sutaupyti \$750.00 plus nuosimčių už \$3,750.00.

Perkant automobilį, padėtis yra dar palankesnė skolintojui, blogesnė pirkėjui. Įmant paskolą \$2,000.00 trims metams \$2,500.00 vertės automobiliiui, tikrumoje sumokama apie 9.5% ir po trijų metų automobilis nuostų 3/4 savo kainos. Ir vėl ateina laikas galvoti apie naują automobilį ir paskolą bei jų palydovą — procentus. Neveltui teigiama, kad skolinimas pirkimui automobilio ar atostogoms yra vienas ir tas pats — skolinimas lengvam išleidimui. Tuo tarpu paskola namui yra priverstinis taupymas.

Atsargenis žvilgsnis į ateitį, nusileidimas kaimynui ir mažesnis naudojimas kreditu, yra pagrindiniai keliai, norint sumažinti nuosimčių naštą.

Kaune gimęs Bostono milijonierius Goldfine, brangių dovanų pirpikęs prezidento patarėjui Sherman Adams ir per Kalėdų Senelį kitiems aukštesiems federalinės valdžios pareigūnams, nėra užpildęs ar sumokė-

Bendruomenės Tarybos suvažiavime pirmininkavęs J. Bačiūnas ir sekretoriauęs Valdas Adamkavičius. Priešaky sėdi buvusios valdybos nariai — Ign. Malėnas ir p. Bačiulis. Dirvos nuotrauka.

NAUJA KRIZĖ VID. RYTUOSE

NASSERIO ŠALININKŲ PERVERSMAS IRAKE. — JAV PASIUNTĖ 5,000 MARINŲ Į LIBANONĄ. — KALBAMA APIE III PASAULINIO KARO GRĖSMĘ

Pirmadienį Ankaroje turėjo prasidėti Bagdado pakto konferencija. Joje turėjo dalyvauti ir jaunasis Irako karalius Faisal. Tačiau rytą, prieš išskrendant į Ankarą, Bagdado radijas netikėtai paskelbė:

"Su Visagalio Dievo pagalba, tautos ir kariuomenės remiami, mes išvadavome kraštą iš korupcinės grupės dominavimo... Kariuomenė dabar yra įsūję... Jūs pareižiame yra remti ją... Mes kviečiame gyventojus pranešinėti įstaigoms apie visus išdavikus, kad galėtume jais nusikratyti. Mes reikalaujame jus vieningai naikinti tuos nusikaltėlius... Dabar bus Irako respublika, kurios valdžia yus per-

jes 1956 m. pajamų mokesčių (income tax).

Kodėl? Yra tik dvi galimybės: Goldfine yra virš 65 m., jei jo, milijonieriaus, pajamos nesiekė \$1200.00 (dvylikos šimtų) laike 1956 m., jis neprivalėjo. Šis atvejis turi labai mažai logikos, sunkiai įtikėtinas.

Lieka antrasis atvejis — nenoras mokėti mokesčius. Mokesčių Inspekcijos žodžiais tariant — apgavystė. Jei faktai parodytų, kad apgavystė, Mokesčių Inspekcija turi teisę tikrinti ne tik praėjusių ketverių metų, bet 20 ar daugiau metų pajamas. Šiuo atveju įstatymas neapriboja, kiek toli galima į praeitį eiti.

Goldfine mokesčių reikalas parodo, kad Bostono distrikto Mokesčių Inspekcijoje nėra viskas tvarkoje, kažkas kažkur slepiasi. (Perkelta į 2 psl.)

ŽINIOS IŠ AUSTRALIJOS

• Sydnejuje birželio 29 d. buvo iškilmingai paminėtos kun. P. Butkaus 20 metų ir Tėvo J. Palatunavičiaus 25 metų kunigavimo sukaktys.

• Australijos Liet. B-nės valdyba nutarė išleisti Australijos lietuvių metraščių, kurio redagavimą buvo pavadusi Jurgiuui Kalakauskui. Jam dėl ligos negalinti metraščių suredaguoti, sudaryta redakcinė komisija, į kurią įeina: J. Veteikis — vyr. redaktorius, kun. P. Butkus — religinių ir pastoracinių straipsnių red., V. Ratas — meno dalies red., V. Kazokas — literatūros skyriaus red., J. Kalakauskas, A. Mauragis ir J. Jūragis — redaktoriai bendriesiems metraščių reikalams.

• Dainius Kairaitis baigė Vak. Australijos universitetis gamtos — matematikos fakultetą ir, persikėles į Melbourne, pradėjo dirbti National Serums laboratorijoje. Kairaitis yra aktyvus sportininkas — liet. krepšinio komandų narys ir lakūnas.



duota gyventojų pageidaujamai vyriausybei..."

Šis komunikatas visam pasauliui buvo toks netikėtas, jog iš karto net nesuigaudyta, kas Irake dedasi. Vėliau paaiškėjo, jog naserininkų grupė su kariuomenės pagalba įvykdė perversmą, užimdama radijo stotį ir vyriausybės įstaigas.

Bagdado gatvėse prasidėjo brutalus teroras ir žudynės. Sugadinta britų pasiuntinybė, užmušta ir pakarta daug Vakarų palankių irakiečių, jų tarpe karališkojo vainiko princas Abdul Illah, karaliaus Faisalo dėdė.

Tą patį vakarą Bagdado radijas paskelbė, jog perversmininkams pasisekė Iraką užvaldyti. Krašto valdytoju paskirtas brig. gen. El-Kassem, žinomas karštas naserininkas.

Krašte įvestą griežtas karinis režimas ir cenzūra, todėl smulkesnių žinių apie įvykius neturima. Nežinomas ir paties karaliaus Faisalo bei jo premjero Nurias-Said likimas, tačiau tikima, kad jie yra nužudyti, po kietų kovų perversmininkams pasisekus užvaldyti karaliaus rūmus.

Jordano karalius Huseinas, Faisalo pusbrolis, skubiai pasiskelbė Irako-Jordano unijos šefu, ir vyriausiuoju jungtinės kariuomenės vadu, tačiau, stebėtojų nuomone, jo dienos esančios suskaičytos, jei jis negaus pagalbos iš Vakarų.

Egipto Nasseris nutraukė savo vizitą Jugoslavijai ir, grįžęs Kairan, paskelbė naujojo Irako režimo pripažinimą. Kairo radijas pranešė, jog naujasis režimas remsis Libanono sukilėlius ir pasiūsiąs dalį Irako kariuomenės sukilėliams pagelbėti.

Vakarams šis perversmas reiškė didesnę smūgį, negu Sueso kanalo nusavinimas 1956 m. Suardyta provakarietiska Bagdado vardo sąjunga, kuriai priklausė Irakas, Iranas, Turkija, Pakistanas ir Britanija. Nasseris pasiekė naują laimėjimą arabų pasaulio, o su Nasserio laimėjimu didesnę galią Vid. Rytuose įsigijo sovietai.

Vakarų sostinėse visą pirmadienį buvo intensyviai svarstoma, kas darytina toliau. Londono, kaip pastebima, kabineto po-

sėdis buvęs pats ilgiausias po II Pas. karo pabaigos.

Antradienio rytą Jungt. Amerikos Valstybės, atsakydamos į Libanono prez. Chamoun maldavimus, pradėjo veikti: laipinti krantan savo kariuomenę. Tuo pat metu Vid. Rytų krizes klausimą perdavė JT Saugumo Tarybai.

Saugumo Taryba antradienio posėdyje buvo painformuota, jog JAV įgulos išlaipinamos Libanone prez. Chamoun prašant ir jos būsiančios atitrauktos, kai tik Jungtinės Tautos galės pasiųsti tarptautinę policiją saugumui ir taikai Vid. Rytuose išlaikyti. Sovietų delegatas Sobolevas posėdyje šį JAV žingsnį pavadino "atviru agresijos aktu" ir įnešė rezoliuciją, reikalaujančią amerikiečių įgulas tuoj pat atitraukti. Posėdis buvo atidėtas.

Antradienio vakare atvirai pradėta kalbėti apie III Pasaulinio karo grėsmę. Maskva, asistuojama Jugoslavijos ir Egipto, kiek įmanydama aštresniais žodžiais smerkė Vakarų, ypač JAV. Prez. Eisenhoweris savo kalboje pabrėžė, kad Amerika turinti būti pasiruošusi visoms galimybėms. Todėl, be 5,000 marinių, kurie išlaipinami Libanone, duotas įsakymas būti pasiruošusiems visoms Europos įguloms (apie 100,000 karių), užaliaruoti vandenynuose esančių dalinai, taip pat pasiruošusi yra Strateginė Oro Komanda.

Britai yra paruošę skubiam permetimui 30,000 karių Kipro saloje. Libanono sukilėliai paskelbė, jog jie laukia rusų savanorių. Jordanas ir Saudi Arabija taip pat paprašė ginkluotos JAV pagalbos.

Tolimesnė įvykių ateitis priklausys nuo Chruščiovo ir Nasserio veiksmų.

JIE ĮSIJUNGĖ! DIRVOS TALKĄ

Į vykdą \$20,000 vaju įsijungė trys clevelandiečiai:

M. A., įnešęs\$40.00
Liudas Sagys, įnešęs\$25.00
V. Vinclova, įnešęs\$10.00
Su šiandien skelbiama iš viso gauta\$18,605.00

Dar būtina reikia \$ 1,395.00

Reikalinga suma tikrai nedidelė. Reikia tik, kad pasižadėjusieji savo pažadus tesėtų. Ypač mes laukiame Dirvos bičiulių atsiliepimo iš Newarko, N. J., kurie mums yra žadėję vaju paremti. O taip pat visų tų, kurie žadėjo, kad kai bus likę tik pora paskutinių tūkstančių, jie su savais įnašais irgi įsijungs. Dabar pats laikas!

Pagreitintas vaju užbaigimas ypač pageidaujamas dabar, kada atėjo laikas pirkti mašinas ir paaiškėjo kiti Dirvos tolimesnio tvarkymo reikalai. Mes labai prašome paskutines vajuos talkos ir dėkojame visiems, kurie tik prisidės prie jo užbaigimo.



Bendruomenės Tarybos suvažiavime, iš kairės: St. Barzdukas, A. Nasvytis, A. Mikulskis, J. Staniskis ir kt. Dirvos nuotrauka.

DIRVA THE FIELD

Published twice-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILNIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: Henderson 1-6344. Issued in Cleveland every Monday and Thursday.

Editor: Balys Gaidžiūnas. Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio. Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915. Single copy — 10 cents.

Du kart savaitinis, leidžiamas VILNIS, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-jos (Inkorporuota, pelniui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: Henderson 1-6344. Išleista Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais. Redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio. Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Isteigta 1915 metais. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

REDAKCIJŲ KOLEGIJA:

V. Bakūnas (Los Angeles), P. Bastys (Toronto), E. Čekienis (Woodhaven), A. Musteikis (Detroit), R. Mieželis (Chicago), J. P. Palukaitis (Cleveland), J. Papienas (Chicago), V. Rastenis (Brooklyn) ir St. Santvaras (So. Boston).

Šią savaitę...

Balys Gaidžiūnas

Praejusios savaitės pabaigoje Amerikos Lietuvių Tarybos raštinė išsiuntinėjo įvykusiame Kongrese priimtas rezolucijas, bet tik tokias, kurios, matyt, patiko raštinės vedėjui ALT sekretoriui P. Grigaičiui. Laikraščiams atsiųstosios rezolucijos pavadintos "Svarbesnės rezolucijos, priimtose Amerikos Lietuvių Kongrese", atseit, visos kitos, kurios buvo tame Kongrese priimtose, jau yra nesvarbios, apie jas visuomenė neturi būti informuota, nes, matyt, tai labai nepatogu kai kuriems ALT vykdomojo komiteto nariams.

Atsiųstosios "svarbesnės rezolucijos" yra šios: Žodis Amerikos Lietuvių Tarybai, kurioje pagiria ALT už atliktą darbą; Žodis Amerikos vyriausybei; Žodis į Amerikos lietuvių, kad remtų ALT darbą ir Kongreso žodis pavergtai Lietuvai. G. visos nesvarbios rezolucijos laikomos tos, kuriose pasisakyta dėl reikalingų ALT vadovybės reformų, apie kurias tiek daug jau kalbama, nes jos baisiai nepatogios senajai ALT vadovybės trijulėi — L. Šimuičiui, P. Grigaičiui ir M. Vaidylai. Nėra rezolucijos ir dėl Lietuvių Bendruomenės.

Iš laikraščių pranešimų buvo žinoma, kad visos rezolucijos buvo priimtos vienbalsiai, kad jos pilnai atvaizdavo Kongreso valią. Bet štai dabar, sau valiaudami, išsiuntinėja laikraščiams tik tokias, kurios tą Kongreso valią pilnai neatvaizduoja, arba ją iškreipia. Ko gero dar, po kiek laiko P. Grigaitis, kaip jau yra, būvę praeityje, tas rezolucijas išaiškins taip, kaip tik jam patogia atrodo, kad tik viskas liktų po senovei.

Sunku pasakyti, ar tokiu elgesiu norima iš Amerikos lietuvių pasijuokti ir su jų valia visiškai nesiskaityti, ar tai laikoma demokratine forma tas rezolucijas nuo visuomenės paslėpti. Mūsų supratimu, visos rezolucijos yra lygiai vienodai svarbios, nes jos liečia visiškai skirtingus reikalus ir jos visos Amerikos lietuvių žiniai turi būti paskelbtos. Ir kol to nebus padaryta, mes turėsime teisę tvirtinti, kad ALT vadovybės dauguma sauvaliauja ir visiškai nesiskaito su jokiais padoraus bendradarbiavimo principais.

Matyt, kad Amerikos Lietuvių Kongresas, vykęs Bostone, savo eiga buvo kiek skirtingas nuo visos eilės panašių kongresų, nes jis, šalia praeities užgimimų, sugebėjo blaiviai pažūrėti į ateitį ir ateities geresniame darbe pasiūlyti visą eilę naujų veiklos ir susitvarkymo priemonių. Bet tai, kaip matyti iš Sandaros laikraščio, senieji vykdomojo komiteto nariai nepajėgia pakelti. Paskutiniame Sandaros numeryje atspausdintas vedamasis tai geriausiai patvirtina. Štai kas jame rašoma:

"L. Šimutis, pirmininkavusi tam kongresui, parbėgė žiauriai ir pakartotinis kankinimas o s "bendruomenininkų" atakos prieš to kongreso vadovybę. Tų nenuoramų

buvo nedaug; iš viso galbūt pora tuzinų, bet jie visą laiką, nuo kongreso atsidarymo iki pabaigos, svaide žeidimus prezidiumo link, vadindami jį "diktatoriškas", laisvo žodžio slopintojais ir pan."

Pabaigoje vedamojo taip sakoma:

"Ir kuomet atsidarius pasakutinei sesijai, tie smogikai lipo ant estrados ir vienas po kito svaide žeidimus, prisidengdami žodžio "laisvė", pirmininkaujančiam L. Šimuičiui nebeužteko kantų rybės klausytis to visko ir jis pasakė: "Jeigu mes jums nepatinkame, tai tvarkykite kongresą patys". Po to jis apėjo estradą ir negrįžo iki kongreso pabaigos.

Nėra reikalo aiškinti, kaip tas viskas paveikė į P. Šimutį ir kitus prezidiumo narius. Sekanti diena, sekmdienis, buvo sunki p. Šimuičiui. Jis susirgo, niekur neišėjo iš savo kambario ir nieko nevalgė. Parvykęs į Chicago jis taip greitai neatsipeikėjo į ligą, matomai, užsitiesė savaitę laiko.

Mes plačiau atpasakojam šį incidentą dėl to, kad jis liečia ne vien p. Šimutį, bet ir pačius mūsų žygius Lietuvos išlaisvinimo srityje. Jeigu tie puslaikiniai ožiai, prisidengę "bendruomenišką" skraistę ir toliau terorizuos amerikiečių lietuvių išieiviją ir jos pastangas gelbėti savo tėvų kraštą, tai kitos išeities nebus, kaip tik pasistūti visus tokius triukšmadarius šunims sėko piau ir į nieko bendro su jais neturėti. Panašūs incidentai, kaip kad pasireiškė per eitam Amerikos Lietuvių Kongrese, daugiau nebus toleruojami."

Praejusiamė Dirvos numeryje mes užbaigėme to Kongreso platų reportažą. Jis skaitytojui davė pilną ir tikslų vaizdą, kaip vyko kongresas, gi dabar, čia spausdinamas Sandaros vedamojo ištraukos, kurios yra ALT vykdomojo komiteto nario M. Vaidylos nuomonė, tik parodo, kad vykdomajam komitete jau laikrai daug ligonių, ir apsigursi tik todėl, kad Kongresas panorėjo kiek kitaip į ateitį pažūrėti, negu nori kai kurie ALT vykdomojo komiteto nariai.



Skaitydami KARĮ būsite gerai informuoti apie pasaulinius karinius įvykius, rasite straipsnių iš karinės ir Lietuvos istorijos retais paveikslais iliustruoti ir Lietuvos karių atsiminimus iš įvairių laikų.

Metinė prenumerata \$5.00; rašykite: KARYS, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

* SPAUDA *

APIE TOTALITARINĘ DEMOKRATIJĄ

Šių metų liepos 8 ir 9 d. "Naujienu" Nr. 159 ir 160 apžvalgoje tilpo redaktoriaus straipsnis: "Diktatūra ir totalitarinė demokratija".

Tame straipsnyje rašoma:

"Visi žino, kad šiandieną pasaulyje yra dvi viena kitai priešingos politinės sistemos: demokratija ir diktatūra; esama ir įvairių kitokių santvarkų, bet apie šias dvi daugiausia kalbama ir rašoma, ir tarp jų šalininkų eina smarkiausia kova. Demokratinė valdžios forma viešpatuoja Vakarų Europoje ir Šiaurės Amerikoje; diktatūrinė — Rusijoje ir jos sateliuose. Rusiškioji diktatūra, be to, dar vadinama "totaline" ar "totalitarine". Bet dar niekas iki šiol nevadino "totalitarine" demokratinės santvarkos.

Tačiau dabar turime jau ir "totalitarinę demokratiją".

Ją užtikome žurnalo "Lituanus" 2 nr., kuris išėjo birželio mėnesį.

Tame Lietuvių Studentų Sąjungos leidinyje yra įdėtas Julius Šmulkščio straipsnis: "The Marxian Concept of Democracy" (Marksistinė demokratijos sąvoka)...

Toliau p. "Naujienu" redaktoriaus padaro keletą, gana drąsių pastabų dėl J. Šmulkščio straipsnio ir, baigdamas straipsnį, rašo: "Kritika be rimto susipažinimo su kritikuojamų dalykų nėra naudingas darbas".

Šiapus ir Anapus Ežero

J. GUČIUS

Nuožulniai, kartais stačiakampiu, o dažniausiai išraitytais kauburiais ir šimtmėčių išskautais grioviais-grioveliais tįso šiaurės-rytų Aukštaitijos žemės profilis, nors kiekviename posūkyje savaimingai susiformavęs ir, kiek akis užmato, giriomis ir miškais-miškeliais pasidabinęs.

O jau to vandens gausybė! Marios vandens! Ežerai dideli ir maži, upokšniai ir upės-sriaunios ir ramios, bet vis imantriai išsiraizę ir pasipuošę krūmais ir įvairiomis gėlių vandenų prašmatnybėmis. Gi tuose vandenyse ešeriai ir kuojos, šapalai ir raudonakės, rajųjų lydekų observuojamos, tik vartosi, tik zuja.

O, tie ežerai!... Tyvuliuoja, tarytum milžiniškos geldos, skrodamai aukštakalnius ir aštrikalnius ir, savo žydruma, ar bangų sidabrinio blizgėjimu spalvindamiesi. Gi aplink tuos ežerus, — kur akis užmato, — pakranciais, o, dažnai, ir tokiais šniūrais net į kalnų viršūnes išsišovę pušynėliai, beržų ar alksnių gojeliai. Ten čilba volungės, šneka artojų šneka špokai-šnekučiai, poruojasi strazdai, o jau tos lakštutės... vasarydžio naktimis iki aušros nepavargsta suokusios.

Tų Aukštaitijos ežerų viršūnėse yra įsipykę (vaiko vaizduotėje) didelis ežeras, kad net galo neužmatai. Rodos, varsnų varsnas reikėtų su eldija irtis, kol pasiektum aną laumų ir vandenių viešpatiją — pasakose vaizdžiai nusakytą. Tai Silys. Jo vandenys skalauja daug pakrantių, bet viena jų, kur bangos pradeda savo verstyne, nulinuojančią net iki laumų verpetų ir ten šniokšiančią ir maurojančią savo jėgų ištėkliais, prasideda Gaidžių kaimo šniūrų papėdėje; tų šniūrų, kurie gaidiškiai yra branginiai už viską gimtojų padangę. Čia duona į klėtis, čia drėgmė pievoms, čia žuvies lobiai — tik eldiją pasirik...

Senas tas Silys ir jo pakrantes. Kai įsiklausai ajeruose ar maldynuose švąždančius vandenius, rodos, bylotų apie senus lietuvių didžiavųjų laikus, anuos garbingus laikus, kada gaidiškiai, Tauragų didžbajorio-kriulininko paraginti, eidavo girių ir pelkių slaptais keliais, ir riknuodavosi į Utenio pulkus

BALFO seimui artėjant

JIS ĮVYKS NEWARKE, N. J., LAPKRIČIO 29-30 D.

I. B. RAKANDIS

Praeitą karo audrą ir tarptautinių politinių santykių suirimas išaukė gyvą reikala plačiau, bendrai organizuotų mastų gelbėti karo aukas. Tai sudarė pagrindą susikurti šalpos draugijoms daugelio tautų amerikiečių tarpe. JAV vyriausybė tas pastangas efektyviai parėmė. Lietuvių visų keturių žymesnių politinių srovių organizacijų centrai sutarė vienodai tokį šalpos darbą remti ir jo vadovimui sudarė direktoriatą, skirdami po lygų skaičių žmonių.

Tuo būdu Balfas yra karo audrų ir bendro Amerikos lietuvių susitarimo pagimdytas kūdikis. Būtų nuosekliai manyti, kad anksčiau minėtas kūdikis, laikui slenkant, natūraliai augo ir stiprėjo. Bet šis spėjimas verta patikrinti. Liet. Encikl. žinių ne daug. Atskiro leidinio bei išsamios straipsnio neteko skaityti, todėl negalima susidaryti aiškaus vaizdo, kaip šis kūdikis dabar atrodo. Kyla dar ir kitas klausimas, būtent, ar lietuviškai visuomenei šitas vaikas nėra pabodęs?

Iš man žinomų metinių rinkliavų apyskaitų susidaro vaizdas, kad šis vaikelis mums tikrai yra nusibodęs. Skyrų metinių rinkliavų sumos palaipsniui mažėja. Nariai iš skyrų traukiasi. Susirinkimus sunku besuaukti... Tokie duomenys rodo, kad mūsų vaikas Balfas sėga...

Balfo veikla ir viešoji opinija pradeda išsiskirti. Tai nebėra paslaptis. Visi tai mato. Vadinasi, tuo metu, kai lietuvių tautai karo padarytos skriaudos nesusimažėjo, jos žaizdos plečiasi ir komplikuojasi, o laikas ir savanaudiškumas pasaulio galingųjų sąžinę migdo, balfinės šalpos reikalingumas didėja. Tuo tarpu dalis lietuviškosios visuomenės turtėja, pasiduoda bendrajai opinijai ir apkursta vargstančiųjų šauksmui... Liūdniausia dar tai, kad jų rodomas kritizmas bendriesiems darbams yra ne tik destruktivus ir perdėtas, bet sąmoningai vartojamas, kaip priedanga savo ištišimui uždengti.

Iš antros pusės, gausiai Balfą rėmusi ir dar vis remianti visuomenės dalis pradeda pavargti. Dėl to nuovargio pasidare sunku išvystyti rinkliavų akcijas. Taigi, kiek Balfą uždaviniai reikalauja aktyvumo, tiek bendroji opinija tam rodo pasyvumą.

Dar yra priežasčių, veikiančių neigiamai organizuotą šalpos darbą, bet jos jau kyla iš pačios Balf organizacinės struktūros. Taigi jos yra lengviau pataisomos. Dėl jų čia norėtusi kiek plačiau pasisakyti, gal būsimasis seimas kiek daugiau dėmesio atkreips.

Balfo organizaciniai negalavimai nėra išskirtini, kaip charakteringi tik šios organizacijos sunkumai. Čia juos minim kaip balfininkų tik dėl to, kad apie Balfą kalbama. Savų trūkumų turi kiekviena organizacija. Peržvelkim svarbesnius klausimus paskirai.

1. Balf organizacinis pagrindas — tarporganizacinis susitarimas, statutiniai žiūrint, yra teisingas, bet organizaciniai ne naudingas. Pirma, Balfą sudarė rėmėjos organizacijos yra sukurios saviems, kiekviena skirtingiems, tikslams. Į jas yra suėję skirtingų pažiūrų žmonės, sukūrę skirtingas tradicijas ir pasirinkę savo tikslams siekti skirtingas priemones. Jų kiekvienos atskirai leidžiama spauda turi savo atspalvį ir neretai veikia priešingai viena kitai. Daug energijos aikvojama tam, kad sunaikinus kitos organizacijos energiją... Dėmesio ir energijos tik likučiai skiriami bendram auginti Balfui.

Antra — Balf nariai, stovėdami ant tokio, į keturias puses svyruojančio pagrindo, dirba tik

savo pagrindinio tikslo, tautinės šalpos idėjos, vedami. Organizacijos tvarkymo darbas, kaip narius risas ir darbą skatinas aktyvas, jų neveikia. Vadovybė jiems duodama iš šalies pagal susitarimą, kuris net nuostatuose neminimas. Taigi čia yra paliktas atkili vartai, per kuriuos ateina apatija.

2. Centro valdyba ir direktoriai turėtų būti ne tik aktyvūs, bet ir detališkai suprantą organizuotos šalpos darbą. Jie tuo būdu užpildytų aukščiau minėtą struktūrinį Balfą trūkumą. Jų nuolatinis kontaktas su skyriais ir paskirais šalpos darbuotojais periferijose pažadintų energiją. Kada laiko įtaka ir kitos anksčiau suminėtos priežastys neigiamai veikia šalpos darbą, CV ir direktorių aktyvumas jį galėtų atsverti.

Jeigu dabartinėje sudėty CV energijos išvystyti negali, ji turi ieškoti naujų kelių. Su gyvenimo sąlygų kitimu turi keistis ir organizacijos darbo metodai. CV praktikuojamas organizacijos tvarkymas aplinkraščiais be artimesnio asmeninio kontakto, yra pasidaręs neaktyvus.

Direktoriai turėtų būti parinkti iš vietovių, kuriose gyvena daugiausia lietuvių ir turi sudarę Balfą skyrius. Direktorius negali būti miegantis apaštalas! Direktorium būti yra garbė, bet nuostatai šalia garbės turi pridėti pareigas ir tam tikra atsakomybę. Dėl to organizacija turėtų būti paskirstyta į apygardas bei apskritis, panašiai, kaip yra Susivienijimuose arba Liet. Bendruomenėje. Kiekvienam direktoriui turėtų būti pavesta skyrų veiklos priežiūra vienoje arba kelse tokiose apygardose.

3. Vadovybės apdairumas darant sprendimus balfininkų gyvenime turi didelės svarbės. Čia visi žmonės dirba tikrai idėjos vedami ir grynai savanoriškai. Čia nėra jokių asmeninių išskaičiavimų nei dabarčiai, nei ateičiai. Žmonės aukojasi dvigubai — aukoją pinigais ir laika. Bet kokie iš "viršaus" spaudimai bei suktu keliu "įsūdymai" šitoje padėty pačiai organizacijai tegali duoti tik priešingus rezultatus.

Tai, kas čia minima, yra asmeninis patyrimas iš skyrų, kuriuose tenka dirbti arba artimesnį sąlytį turėti. Štai praėjime seime Detroito buvo leista pasisakyti prieš pagrindinį Balfą sudarymo principą. **Leista "neperrinkti"** kelių direktorių, kai tuo tarpu šie reikalai turi būti daromi Balfą sudarančių organizacijų rėmuose, o ne seime. Tuo būdu buvo pažeistas ne tik patys organizacinės konstrukcijos principas, bet ir jos bendrumo dėsnis. Juk tais principais remiamasis Balfas siekia šalpos darbo išplėtimo visų Amerikos lietuvių tarpe? Tuo keliu einant, buvo ieškota kuo didesnio aktyvių balfininkų skaičiaus. Buvo išeita teisingu šūkiu — "kur vienybė, ten galybė".

KARO METO NUSIKALTELIAI IR PASITAIKĄ KEISTUMAI

Mūsų Vokietijos bendradarbio

Prieš kelias dienas prisiekusiųjų teismas Bayreute nuteisė SS organizacijos narį Gerhard Sommer kalėti iki gyvos galvos. Tai aukščiausioji bausmė, kuri šio Vokietijoje dabar skiriama, nes mirties bausmė yra panaikinta.

Teismas rado jį kaltu mažiau, už dvidešimt penkis nužudytus Buchenvaldo koncentracijos stovyklos kalinius dezinfekcijos priemonėmis, specialiu vaistu ar oro injekcijų pagalba. Prisidėjo dar didelis skaičius sunkių kūno sužalojimų, nes Sommer turėjo pasitenkinimą suimtuosius mušti bei kankinti. Kaltu jis neprisipažino, viską versdamas savo viršininkams, kurie jam įsakė tai vykdyti.

Šiaip ar taip, Sommer už savo nusikaltimus, nors ir gerokai pavėluotai, gavo atitinkamą "atlyginimą".

Bet štai kitas, priešingas pavyzdys.

Prieš žmoniškumą nusikaltusių gydytojų procese Nuernberge tarp kitų buvo nateista ir Herta Oberhaeuser. Teismas jai paskyrė kalėti dvidešimt metų. Jos nusikaltimai įvykdyti Ravensbrücke koncentracijos stovykloje, kur ji ėjo gydytojos pareigas. Nusikaltimai buvo:

1. Bandymo tikslams padaryti kalinėms žaizdas ir jas užkresdavo įvairių rūšių bacilomis.

2. Bandymo tikslams pašalinant kaulus ar jų dalis.

3. Šimtai kalinių buvo sterilizuoti ieškant patogiausio ir paprasčiausio būdo sterilizacijai.

4. Sekant dirbtinai sukeltų sužalojimų bei ligų eigą, kalvinės visai nebuvo rūpinamasi. Beveik visi jie mirė nepaprastai besikankindami, o pripuolamai pasveikusių liko invalidais.

5. Tiksliai nenustatyta kalinių skaičių Oberhaeuser nužudė injekcijomis.

Taigi, nusikaltimai dideli, gausūs ir bausmė pelyta. Tačiau, tepraėjo septyneri metai ir nusikaltė "už gerą elgesį" iš kalėjimo buvo paleista. Negana to, jai buvo pripažinta vėlavai iš belaisvės grįžusiųjų teisė. Pagal tai ji gauna nuo 1947 m. sausio mėn. 1-os dienos už kalėjimą kiekvieną pradedant dieną 2 DM. atlyginimo. Pati darbo ministerija ją rekomenduoja Schleswig-Holsteino krašto gydytojų rūmams. Pa-

starieji suteikia praktikos teises ir jai leidžia laisvai verstis savo profesija, kuria jau penkeri metai ir verčiasi.

Visuomenė ir spauda kartais nuo karto iškelia tą reikalą viešumon, bet įstaigos vis randa galimybių pasiteisinti, versdamos būdą — neapsižiūrėjimą viena kitai, ar atskalbendamos, kad tai ne jų kompetencija.

Ar ne keistas gyvenimas? Nusikaltėlis nubaudžiamas, bet vėliau už kalėjimą "sutrūkydą" laiką atlyginamas ir dar padedama pastoviai įsikurti, tartum nieko nebūtų buvę, tartum Herta Oberhaeuser nė musės nebūtų nuskraidusi!

L. S.

Reikalingas Real Estate tarnautojas,

kuris galėtų naudotis įstaigai. Geras atlyginimas, savystovus darbas. Skambinti: Ray Nausner, LI 1-9216.

Didžiausią ežerų laivą

"Aquarama" galima nemokamai, laivo vadovams teikiant paaiškinimus, apžiūrėti kiekvieną sekmdienį, pirmadienį, antradienį ir trečiadienį. Norintieji jį apžiūrėti, turi atvykti į laivo priplauką ties West 3 Street, kelio iš minutės prieš 8 val. ryto. Apžiūrėjimas bus trumpinamas toms dienoms, kuriomis "Aquarama" turi plaukti į Detroitą 9:30 val. ryto. Laivo apžiūrėti nebus leidžiama ketvirtadieniais, penktadieniais ir šeštadieniais. "Aquarama", 10,000 to laivas, varomas 9,000 arklio jėgų, devyniuose deniuose turi tris restoranus, dvi šokių įrenginius, keltuvus ir kt. modernius įrengimus. (Sk.)

NEURA PICNIC GROVE

dabar kiekvieną savaitės dieną išnuomojamas

gegužinėms-piknikams. Naujai atremontuota šokių salė ir bufetas, didelė sporto aikštė, gražioje apylinkėje, daug vietos automobiliams pastatyti. Skambinti HE 2-1280.

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

753 E. 118 St.

Cleveland 8, Ohio

Telef.: LI 1-5466

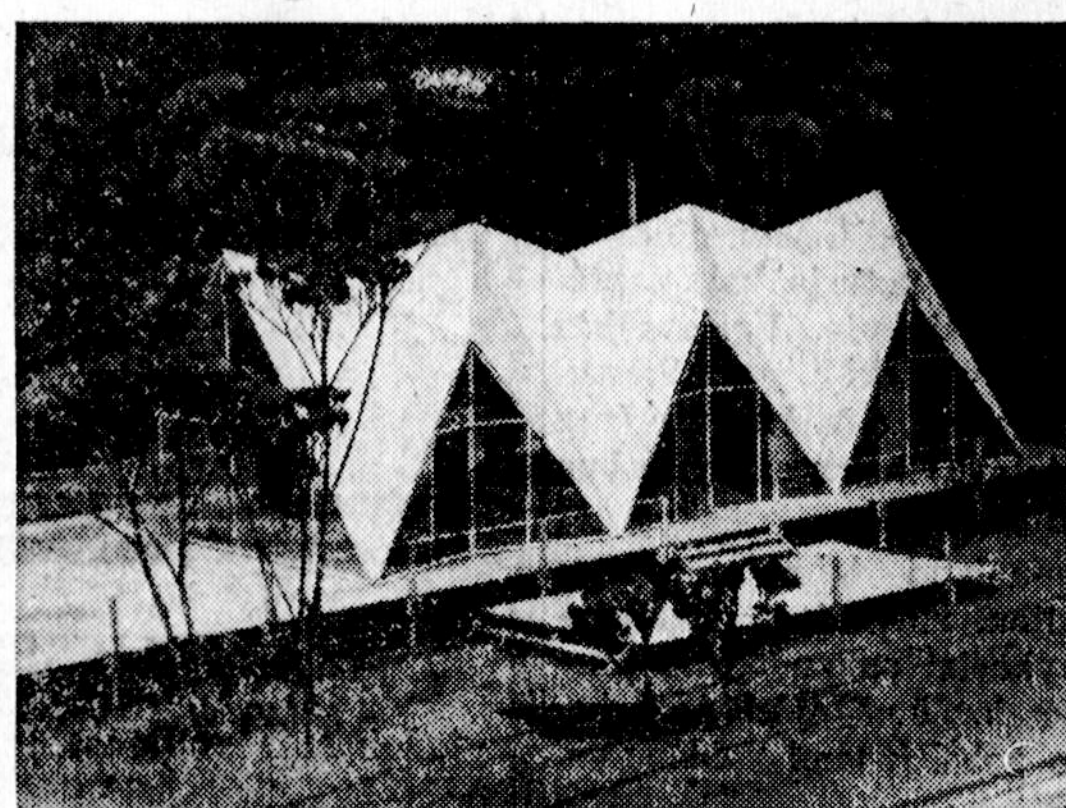
IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rašalai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės P. J. KERSIS, dėl apkaivavimo, ko visada reikalauja apdraudimo kompanijos pirm, negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS,

609 Society for Savings Bldg. Telef.: MAin 1-1773

Rezidencija: PENINSULA 252



Illinois technologijos institutas suprojektavo kilnojamą "rytojaus namą", kurį būsiai galima sulaužyti ir perkelti į kitą vietą. Jo sienų konstrukcijai naudojamas stiklas, stogo — aluminijus ar kitos lengvos medžiagos. Kaip publika priims jį — parodys ateitis.

Clevelande Apylinkėse

Korporacijos Neo-Lithuania metinė šventė

Šiemet numatoma švęsti spalio mėn. 25 d. Tą datą teko pasirinkti todėl, kad iškilmingai metinę šventę atšvęsti ruošiasi ir kiti skyriai. Suderinus su kitais skyriais minėjimo datas, į jas atsilankyti ir pabuvoti galės visų skyrių korporantai.

Clevelando neo-lithuanų metinėje šventėje nuolat skaitlingai dalyvauja vietinės visuomenės atstovai, gi šiemet tikimasi susilaukti daugiau svečių-korporantų iš kitų vietovių. Tat vietiniai korporantai šventę paminėti ir po to įvykstančiam pobūviui turi numatę talpią ir puošnią LA VERA klubo patalpą, kurioje lietuviškų parengimų dar nebuvo, bet kuri daugeliu požūrių atsilankiusių svečių maloniai nustebins.

Atžymėti mūsų sportininkai

Pereitą sekmdienį Lietuvių Dienos oficialiosios dalies metu buvo apdovanoti medaliais Clevelande LSK žaibo sportininkai, laimėjusieji pirmas vietas š. m. balandžio 12-13 d. Clevelande įvykusiose S. Amerikos Lietuvių Sportinių žaidynių I-jo rato varžybose. Kaip žinome, pirmasias vietas laimėjo šie LSK žaibo vietiniai: vyfų tinklinio, moterų tinklinio, mergaičių tinklinio, ir jaunučių krepšinio. Medaliai dėl techninių klūčių negalėjo būti laiku pagaminti ir išdalinti žaidynių metu. Medalių projektą paruošė dail. V. Raulinaitis. Apdovanojimą įvykdė FASK-to pirmininkas Dr. Alg. Nasvytis.

Taipogi buvo atžymėti ir pavieniai sportininkai, laimėjusieji pirmas vietas 8-se Sportinės žaidynės New York, liepos 4-6 d., ir Pabaltiečių lengv. atletikos pirmenybėse Chicagoje, birželio 21-22 d. LB-nės Clevelando I-sios Apylinkės V-bos pirmininkas J. Virbalis šiuos laimėtojus pasveikino ir apdovanojo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo ženklais. Buvo apdovanoti šie 8 sportininkai: St. Juodvalkytė, Irena Beperaitytė, Regina Beperaitytė, Mirga Mazoliauskaitė, Nijolė Jankutė, Česlovas Nainys, Mindaugas Motiejūnas, Kornelijus Karalius.

Malonu, kad LB-nės abiejų apylinkių vadovybės parodė tiek dėmesio mūsų sportininkams ir taip gražiai juos pagerbė.

I SLA seima

iš SLA 14 kuopos vyksta šie atstovai: A. Praškevičius (drauge vyksta ir p. S. Praškevičienė), Jonas Brazauskas, P. J. Žiūrys, Justinas ir Marė Misčikai, Antanas Šimkūnas, Michalina Duntaraitė ir Alfonsas Braziulis.

Fausto operos spektaklyje

rugsėjo mėn. 13 d. Masonic Auditorium salėje pagrindines partijas atliks šie solistai: Faustas — Stasys Baranauskas, Mefistas — Jonas Vaznelis, Margarita — Monika Kripiakienė, Siebelis — Aldona Stempukienė, Valentinus — Algirdas Brazis, Morta — Salomėja Valiukienė ir Wagneris — Valentinus Liorentas.

Clevelando Pilėnų skautų tuntu tėvų komitetas paskelbė vaikų paremti stovyklavimą Clevelando skautų. Į vaikų jau atsiliepė aukomis: po \$50.00 Dr. A. Juškenienė ir G. Juškenas, Dr. Skrinška ir ponis. \$10.00 auka vaikų parėmė adv. J. Smetona. Skautų tėvų komitetas aukotojams širdingai dėkoja. Vajus vyksta visą liepos mėnesį.

Lietuvių Dienos jaunimo sportas

Pereitą sekmdienį Lietuvių Dienos sportinės varžybos sutraukė virš 50 berniukų ir mergaičių įvairiose amžiaus grupėse. Gausiausia buvo atstovaujamos pačių jaunųjų grupės. Norint duoti galimybes pasirodyti sportininkai dar neorganizuotam jaunimui ir tuomi mėginti juos patraukti į sportininkų eiles, dauguma LSK žaibo pajėgnesnių lengvatletų šiose varžybose nedalyvavo. Pasibaigus šioms varlyboms LSK žaibas praturtėjo apie tuziną naujų narių. Jaunimo tarpe buvo galima pastebėti tikrai gražaus sportinio prieauglio.

Varžybų duomenys

Jauniams (1940-41 m. gimimo): rutulio (12 lbs.) stūmimas: — 1) K. Karalius 36'11"; 2) V. Gelgotas 35'2".

Jauniams (1942-43 m.): rutulys (12 lbs.): — 1) G. Valaitis 34'6"; 2) A. Motiejūnas 33'1".

Jauniams (1944-45 m.): 60 yd. bėgimas — 1) A. Alkaitis 8.3 sek.; 2) L. Judvalkis 8.5 sek.; rutulys (8 lbs.) — 1) V. Augis 31'2"; 2) S. Titas 27'.

Berniukams (1946-47 m.): 40 yd. bėgimas — 1) V. Stoškus 6.1 sek.; 2) G. Titas 6.3 sek.; sviedinuko metimas: — 1) R. Karosas 195'5"; 2) V. Ciuprinskas 145'.

Berniukams (1948 m. ir jaun.): 100 pėdų bėgimas — 1) J. Stankus, 2) P. Alšėnas.

Mergaitėms (1943 m. ir vyr.): 50 yd. bėgimas — 1) I. Brazauskaitė 7.0 sek.; 2) L. Juodytė 7.0 sek.; rutulys — 1) V. Ambrazavičiūtė 26'; 2) I. Brazauskaitė 23'4".

Mergaitėms (1944-45 m.): 50 yd. bėgimas — 1) L. Juodytė 7.2 sek.; 2) L. Obelenytė 7.3 sek.

Mergaitėms 1946 m. ir jaun.): 40 yd. bėgimas — 1) A. Karaliūtė 6.2 sek.; 2) S. Obelenytė 6.4 sek.

Šias varžybas organizavo ir dovanas paskyrė LB Clevelando I-sios Apylinkės Valdyba. Dėl techninių klūčių dovanos laimėtojas nebuvo išdalintos. Jos bus įteiktos šį šeštadienį Patrick Henry stadione, Dariaus ir Girėno 25 metų žuvimo sukakties proga rengiamose sporto varžybose (4-8 val.).

Sportinių varžybų reikalu

Pereitame dirvos numeryje paskelbtoje Dariaus ir Girėno 25 metų žuvimo paminėjimui rengiamos sporto šventės programoje yra padaryta pakeitimų bei papildymų.

Varžybų programon įtraukta ir berniukų bei mergaičių klases, gimusių 1946 m. ir jaunesnių.

Berniukams (1946 m. ir jaun.): 50 yd. bėgimas, šuolis į tolį, šuolis į aukštį ir sviedinuko metimas.

Mergaitėms (1946 m. ir jaun.): 40 yd. bėgimas, šuolis į tolį, šuolis į aukštį.

Visos varžybos prasidės ne 6:00 PM kaip buvo skelbta, bet

5:00 PM. Berniukams ir mergaitėms 1946 m. gimimo ir jaunesniems varžybos bus pradėtos 4:00 PM.

Kitose grupėse programa paliekama nepakeista. Dar kartą primename, kad varžybos įvyks šį šeštadienį, liepos 19 d., 5:00 M. Patrick Henry stadione, Arlington Ave. prie E. 123 St.

Visus kviečiame gausiu atsilankymu paremti mūsų sportuojantį jaunimą ir kartu pasigėrėti tikrai nuosirdžiu darbu pasiektais jų užpelnytais rezultatais.

Dalyvavimas visiems yra atviras, todėl tėvai yra prašomi paraginti savo vaikus, ypačiai pačiose jauniausiose grupėse, aktyviai šiose varžybose dalyvauti. Pereitą sekmdienį Lietuvių Dienos sporto varžybose pamatėme, kad sportu besidominčio jaunimo turime.

Į šias varžybas yra pakviesti ir geriausi Toronto lengvatletai, kurių tarpe net 5 yra šių metų sportinių žaidynių 1-mų vietų laimėtojai.

Tad iki pasimatymo šį šeštadienį stadione! LSK Žaibas

Čiurlionio Ansamblio Kultūrinio Namų Fondo informacinis pranešimas

Iki 1958 m. liepos mėn. 6 d. i Čiurlionio ansamblio kultūrinio namų fondą įplaukė šios aukos ir paskolos:

Aukos pinigais

po \$100.00 — T. Čiurlionis, S. Douvan-Čiurlionytė, Lietuvių Studentų Santaros Clevelando sk., Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga (per p. J. Bačiūną), inž. E. Bartkus; po \$50.00 — Dr. M. Vaitėnas, P. Kudukis, J. P. Nasvytis, ALTO Clevelando sk., Amer. Lietuvių Tautinės Sąj. Clev. sk., Z. Jankus; \$26.00 — V. Bacevičius; po \$25.00 — Z. Gobis, J. Svarcas, J. Karvelis; \$20.00 — E. ir J. Steponavičiai; \$11.00 — inž. E. Civiškas; po \$10.00 — A. Liutkus, Variakojis, J. Verbyla, J. Citulis, J. Mackievich, Globe Parcel Co., J. Janakauskas; po \$5.00 — V. Sakas, E. Mazys; \$3.00 — B. Gražulis; po \$2.00 — V. Jokubaitis, P. Cigas, Prackys, P. Žilinskas; po \$1.00 — J. Vadopalis, J. Krygeris, G. Gudėnas, P. Žigmantas, \$44.15 surinkta per Liet. Bendruomenės suvažiavimo pobūvi.

Viso aukų gauta iki 1958 m. liepos mėn. 6 d. — \$1,071.15.

Pianingą dovanoją p. Julius Staniskis.

Gauta paskolomis

\$23,330.00 — 25 metams už 4% palūkanų paskolino Susivienijimas Lietuvių Amerikoje. \$1,000.00 — 2 metams be palūkanų paskolino JAV Lietuvių Bendruomenės Clevelando Apylinkė.

Viso paskolų gauta \$24,330.00. L. T. M. Čiurlionio Ansamblio didžiai dėkoja visiems aukotojams. Ta proga skelbia, kad visi paaukoję \$100.00 yra amžini Čiurlionio ansamblio mecenatai, o paaukoję nemažiau \$10.00 skaitomi ansamblio nariais rėmėjais.

Pagrindinės paskolos davėjui — SLA, savo didžiojo įnašo įgalinusiame ansamblio kultūrinio namų įsigijimą, priklauso ne tik Čiurlionio ansamblio, bet ir visu lietuvių padėka. Didelis ačiū ir Clevelando JAV Lietuvių Bendruomenės Apylinkė, stambia paskola padėjusiai namų pirkiniai galutinai užbaigti. Ypatinga padėka priklauso adv. Julijui Smetonai, nemokamai tvarkiusiam namų pirkinio juridinę pusę ir nugalėjusiam sunkius ir komplikuočius miesto ir universiteto įstaigų pastatytus reikalavimus.

Čiurlionio ansamblio matydamiems trumpą laiką išryškėjusi visos mūsų visuomenės priitarimą šių namų įsigijimui ir labai

intensyvių jų naudojimą lietuviškiems kultūriniais susibūrimams, optimistiškai tikisi sulaukti ir iš dar nesusipėjusių organizacijų ir pavienių asmenų pagalbos namus visiškai paversti į jaukų ir patogų lietuvišką židinį. Čiurlionio ansamblio yra pasiryžęs visomis priemonėmis galimai greitesniu laiku žymiai sumažinti užtrauktas paskolas, pritaikyti namų vidų didesnio masto subvimsams ir namus iš lauko ir iš vidaus pagražinti

